

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Рев-224/2001.
Бањалука 11. 12. 2002. године

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Лукић Драгослава као предсједника вијећа, Бајић Петра, Нинић Јанка, Мрша Смиљане и Вишњић Драге, као чланова вијећа, у правној ствари, тужиоца П. О. из села Ч., Општина П., З.П. Ш., Р. Ц. Г., против туженене ЈПШ "Српске шуме" Р. С.-Ш. Г. "Маглић" из С., кога заступа пуномоћник Ђ. Р. из С., ради заштите права из радног односа, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Т. Гж-244/00. од 26. 02. 2001. године, на сједници одржаној 11. 12. 2002. године, донио је

П Р Е С У Д У

Ревизија се одбија.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом Основног суда у С. П-35/00. од 21. 06. 2000. године одбијен је тужбени захтјев тужиоца да се пониште као незаконита, рјешење туженог о престанку радног односа тужиоцу број 3155/99 од 11. 09. 1999. године и број 305/2000. од 21. 02. 2000. године, уз успоставу права из радног односа почев од 08. 04. 1992. године па до поновног враћања на посао.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Т. Гж-244/00. од 24. 02. 2001. године жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужилац побија другостепену пресуду због битни повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се обје нижестепене укину и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак.

Тужена је у одговору на ревизију тужиоца оспорила наводе ревизије и предложила да се ревизија одбије као неоснована.

Републички јавни тужилац није се изјаснио о поднесеној ревизији.

Ревизија није основана.

Предмет спора је тужбени захтјев тужиоца да се пониште као незаконита, рјешење туженог о престанку радног односа број 3155/99. од 29. 11. 1999. године и одлука Комисије за заштиту права радника број 305/2000. од 21. 02. 2000. године којим је одбијен његовог приговор против рјешења о престанку радног односа уз обавезу туженог да га врати на посао и успостави му сва права из радног односа почев од 08. 04. 1992. године па до враћања на посао.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда тужилац је до 04. 04. 1992. године био запослен код туженог када су избили ратни сукоби на подручју СР БиХ; тужилац је тога дана напустио радно мјесто код туженог и вратио се у село Честин у Републику Ц. Г. одакле је родом; тужени за све вријеме ратних дејстава на подручју СР БиХ није прекидао процес производње; тужилац није био војни обвезник Војске Р. С. (рођен у СР Црној Гори) и за све вријеме ратних дејстава у СР БиХ није долазио, нити се јављао туженом ради настављања са радом, односно није се јављао надлежном органу да га распореди на радну обавезу; тужени није писменим путем позивао тужиоца ни остале раднике да се јаве на рад и није му донио рјешење о престанку радног односа до 29. 11. 1999. године, али је путем Радио Фоче у 1993. години јавно позивао своје

раднике да се "хитно" јаве на посао; тужени је раднике који су се одазвали јавном позиву путем Радио Ф. распоредио на рад; да тужилац се до краја ратних дејстава у СР БиХ крајем 1995. године није писмено обраћао туженом; тужилац је први пут у 1996. године дошао код директора туженог код кога се интересовао за посао који му је усмено "дао могућност позивања на посао након објављивања огласа за пријем радника на посао када се укаже потреба за радом његове струке коју је обављао"; тужени му је издао рјешење 29. 11. 1999. године о престанку радног односа против којег је благовремено поднио приговор који му је одбијен одлуком другостепеног органа туженог; првостепеном суду благовремено је поднио тужбу 13. 03. 2000. године.

Првостепени суд је нашао да тужбени захтјев није основан, јер да је тужилац фактички престао са радом дана 04. 04. 1992. године када је напустио радно мјесто и отишао у СР Ц. Г. од када се није враћао на посао, нити се интересовао за посао све до 1996. године, мада је тужени у 1993. години јавно путем Радио Ф. позивао своје раднике да се хитно јаве на посао. Стога да нема кривице туженог за непозивање тужиоца писменим путем преко поште која у ратно вријеме није радила са иностранством, а његова је обавеза била као радника да се јави на рад код туженог.

Чињенична утврђења и правно схватање првостепеног суда прихваћени су и у другостепеној пресуди. Према становишту другостепеног суда тужилац је "неоправдано изостао са посла три радна дана узастопно од 04. 04. 1992. године, па стога да му је престао радни однос код туженог у складу са одредбама Закона о основним правима из радног односа".

Оваква одлука је правилна.

Тужилац свој тужбени захтјев заснива на схватању да му радни однос код туженог није престао. Неспорно је, наиме, да је он до 04. 04. 1992. године био запослен код туженог када је напустио радно мјесто и отишао у СРЈ-Републику Ц. Г. од када се па до 1996. године није јављао туженом ради распоређивања на рад.

Смисао његовог тужбеног захтјева је, међутим, у томе да између њега и туженог није престао радни однос и да су због тога незаконита наведена рјешења туженог о престанку радног односа.

Наиме, према чињеничном утврђењу нижестепених судова, које се не доводи у сумњу ревизијом тужиоца, тужилац се није јављао туженом до 1996. године, тј. скоро више од четири године од 04.04. 1992. године када је неоправдано напустио радно мјесто и отишао у Ц. Г..

Непредузимање активних радњи од стране тужиоца кроз тако дуги временски период, упућује на закључак да се он доиста прећутно сагласио са тим да му је радни однос престао истеком петог дана (а не трећег дана како су то нижестепени судови погрешно навели) од 04. 04. 1992. године када је напустио радно мјесто код туженог на којем је до тада радио-чл.75. став 1. тачка 3. Закона о основним правима из радног односа, ("Сл. лист СФРЈ", број: 60/89 и 42/90.), који је био на снази у то вријеме, у Р. С. примјењивао се је на основу чл. 12. Уставног закона за спровођење Устава Р. С. ("Сл. гласник РС", број: 21/92).

Тачно је да је тужени био дужан да у то вријеме донесе рјешење о престанку радног односа и уручи га тужиоцу које би у овом случају могло бити само деклараторног, а не конститутивног карактера, али при овако утврђеном чињеничном стању у погледу понашања тужиоца последице напуштања радног мјеста код туженог као и напуштање Ф. (сада Србиња) и одлазак у Републику Ц. Г., наведени пропуст туженог који је донио такво рјешење 1999. године (седам година касније) не може бити од утицаја на пресуђење у овом спору.

На правилност оваквог схватања упућује законска одредба према којој раднику престаје радни однос без његове сагласности ако неоправдано изостане са посла одређени број дана (три дана узастопно или с прекидима шест дана у току календарске године) по чл. 53. ст. 1. "б" тачка 7. Закона о радним односима ("Сл. гласник РС", број: 25/93, 14/94,15/96,21/96 и 3/97.) који се касније примјењивао тј. у вријеме од 1993. године, па до ступања на снагу Закона о раду ("Сл. гласник РС", број: 38/00 и 40/00.) који је сада на снази, у којем је такође прописано да је неоправдани изостанак с посла у трајању од три дана у календарској години тежа повреда радне обавезе због којег се раднику може отказати уговор о раду (чл. 91. став 1 и 2. тачка 8. у вези са чланом 113. став 1. тачка 1.). Тужилац је, како то произлази из утврђеног чињеничног стања, изостао много дуже од пет, односно од три радна дана узаступно, како је речено, па је из

неоправданих разлога био одсутан са посла, а своју тврдњу у оправданост његовог изостанка није објаснио нити аргументовао.

Остали ревизиони наводи без утицаја су на правилност и законитост побијане одлуке.

Како из изложеног произлази, побијана пресуда нема недостатака на које се указује у ревизији, односно на које овај суд пази по службеној дужености. Доследно тиме, ревизија тужиоца је одбијена као неоснована (чл. 393. ЗПП.).

Предсједник вијећа
Лукић Драгослав

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарне
Братић Душанка